GRADSKA ČITAONICA
„JURAJ GIŽDULIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POSTARINA PLAĆENA U GOTOVU
Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 50 p.
Priopćeno po retku D 10 — Pismo i tuženo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul Episkopa Milaša
Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
Pretplata mjesečno Din 14.- Inostranstvo Din 28
Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA IV — ŠIBENIK — 29 SEPTEMBRA 1936 — SPLIT — BROJ 426

Gospodinu

Živojinu Baludžiću

Ministru u penziji i publicisti

BEOGRAD

I kao organ javnog glasila i kao publicista, pratimo Vaš plodni i uvaženi rad i poštujemo Vaše mišljenje o socijalnim i političkim problemima, koje obradjujete u mnogobrojnim člancima u listu „Politika". Znamo vrlo dobro da pripadate staroj socijalističkoj školi i da prema tome ono što o socijalnoj organizaciji države i naroda pišete, tvrdite, u najvećoj dobronamjernosti i ličnom ubedjenju. Ali, pošto taj Vaš rad, u jednom tako raširenom dnevniku, može da postigne, kod širokih nesvjesnih masa, drugi rezultat nego li je onaj kojega ste Vi sebi namijenili, to kao čuvari normalnog poretka, barem ovih naših krajeva smatramo da smo dužni dá Vam uputimo ovo nekoliko iskrenih riječi.

U svima Vašim člancima opšte političkog sadržaja, neprestano napadate fašističke države, njihovo uredjenje, rad i sisteme; pri tom svom radu bezobzirno napadate na instituciju nacionalno—socijalističke partije, koja u svojoj biti nije drugo negoli jedan *nacionalni* organak velikog socijalističkog sistema. Znači dakle da je nacionalni socijalizam opasan [illegible] sigurnost i napredak pojedinih [illegible] socijalizam ima da pobijedi u svijetu. E, pa g. Baludžiću kud tražite bolji razvoj opšteg socijalizma, nego li u razvitku nacionalnih individualnih socijalizama?

Napadate fašističko — nacional — socijalističke države i pri tome nikada ne priznajete bitnost pobjede tih sistema. Argumentom „demokratije" kao visoko slobodarskog sistema, hoćete da umanjite efektivne uspjehe fašizma u državama u kojima taj novi moderni sistem vlada. Gdje su g. Baludžiću uspjesi demokratske Španije i demokratske Francuske, zar se uspjesi tih demokratskih matica prikazuju u formama bratoubilačkih ratova i neprestanih štrajkova, neposluha i pobuna u vojsci, gaženju francuske trikolore it.d.

Mi ne kažemo da tražimo fašizam u Jugoslaviji, jer to zasada nije od apsolutne potrebe, ali otvoreno izjavljujemo da ni mi ni milioni jugoslavena nisu za sisteme teoretskog čistog socijalizma putem jedne nesolidne i klimave demokratije. Kada bi u Jugoslaviji nacionalni socijalizam pobjedio u adekvatnoj formi naših potreba, mi bi a sa nama milioni jugoslavena kazali: Radije ovo, negoli ono što Vi propovijedate g. Baludžiću!

Želimo da ovo naše pismo primite iskreno onako kako je i pisano iskreno i u najboljoj intenciji. Dr. D.

Serija ekonomskih konferencija u Bukureštu

Bukurešt. Kao posledica bratislavske konferencije Stalnog saveta Male antante će se u prvoj polovini oktobra u Bukureštu održati razne ekonomske konferencije, koje su od velikog značaja za razvitak uzajamnih odnosa između Jugoslavije, Čehoslovačke i Rumunije.

5 oktobra se sastaju delegati nacionalnih eksportnih instituta, eksperti za zemljoradničku prosvetu, propagandu i socijalnu higijenu.

7 oktobra konferencija eksperata pošte, tel. i telef., železničkih i carinskih predstavnika.

9 oktobra se sastaje mešovita trg. komisija, koja će proučiti čitav kompleks razmene dobara i naznačiti plan, kako da se ta razmena poboljša. Najzad 12 oktobra će se u Bukureštu održati sastanak Ekonomskog saveta Male Antante.

Aristokracija duha i karaktera

Jedno preimućstvo u našem javnom životu, za koje moramo uistinu biti blagodarni razboritoj politici koju vodi Jugoslovenska Radikalna zajednica, svakako je to, što je naša štampa dovoljno slobodna, i ako je naš politički život u previranju, i ako su izvjesna politička shvaćanja u našoj državi u takovom stadiju da se nebi moglo reći da su baš najbistrija i najodredjenija.

I zbilja, nitko ne može poreći, da današnja naša štampa nije vjerni odraz onih političkih ideologija, koje ona zastupa i da se danas putem javne štampe slobodno ne ističu suprotna načela i oprečna politička shvaćanja, ako nisu samo u opreci i u sukobu s državnim i nacionalnim interesima.

I premda, dakle, nije još donesen zakon o slobodi štampe, mi se ipak ne možemo potužiti i ustvrditi, da se nalazimo u režimu dirigovane i skučene štampe, a to je najbolji dokaz, da oni koji danas vladaju ne strepe pred kritikom javnoga mišljenja. To je najljepša legitimacija sposobnosti, ispravnosti i demokratske širokogrudnosti za ona lica, koja se danas nalaze na kormilu državne vlasti.

Ovim našim refleksijama dao je povoda prvi broj „Glasnika" Jugoslovenske Radikalne Zajednice za Savsku banovinu, koji je ovih dana izašao u Zagrebu.

U tom se broju podvlači, da će rad „Glasnika" biti u skladu sa programom svoje stranke, tako da će njegova politička djelatnost stajati neodstupno na bazi četiri osnovna i nepromjenljiva stanačka načela, a to su: *jedinstvo države i naroda, monarhija i dinastija Karađorđevića* i da će lojalno poduprijeti svaku akciju, koja ide za tim, da se naše unutarnje političke prilike srede, unašajući pri tome mnogo političke uviđavnosti i širokogrudnosti. Ovaj stav — kaže se u listu — ne treba smatrati slabošću. On rezultira iz potrebe, da se narodu vrate političke slobode, jer bez političkih sloboda nema ni socijalnog ni privrednog napretka".

U listu se još kaže:

„Svaku akciju, kojoj je cilj širenje bratske sloge i međusobnog povjerenja, poduprijeti ćemo, ustajući istodobno protiv svih tamnih sila, koje pokušaju, da spriječe normalni razvoj našeg političkog života, na bazi ustavnosti, parlamentarizma i prave demokratije. Ko pokuša da iskoristi ove političke slobode, te da putem, koji je u suprotnosti sa demokratijom, natura drugom svoje političko uvjerenje, mi ćemo taj rad žigosati i učiniti sve, da ga onemogućimo, jer to su grobari političkih sloboda, ko je vlada gospodina Dr Milana Stojadinovića daje našem narodu".

Naša „Tribuna", koja kao neodvisni jugoslovenski list stoji na stanovištu Aleksandrovske ideologije, s ushićenjem prenosi i ove značajne riječi, koje spomenuti tjednik donosi u svojem članku „Zašto izlazimo":

„Krajnji je čas da se ponovo udružimo kao Jugosloveni i u Lici i Kordunu i Baniji i u pakračkoj Dijecezi. To udruženje mora biti partijsko, jer putem političke organizacije možemo da se razgovaramo i u Banskom Vijeću i u Narodnoj skupštini i u Ministarskom savjetu Kraljevske Jugoslovenske vlade u Beogradu. Mi pozivamo u Jugoslovensku radikalnu zajednicu sve one, koji ne prave uslov i otkaz narodnom i državnom jedinstvu; prema tome da li dobiju koncesije — onda su za, a kad im se nešto izmakne — onda: kriv je za sve Beograd.

Ovakovu vrst ljudi biće nam dužnost u našem „Glasniku" da žigošemo. Žigosanjem rđavih ljudi, a uzdizanjem pravih i iskrenih, dobiti ćemo mjerilo, kojim ćemo najbolje provađati program Jugoslovenske radikalne zajednice.

Naša stranka jeste zborno mjesto, na koje trebaju da dođu svi oni, koji su za Kralja i Otadžbinu i za državno jedinstvo sa poklikom: Živjela Jugoslavija!"

Dakle koliko se god naša „Tribuna" veseli svim onim emanacijama, koje su u prilog jugoslovenskoj misli, kao što se na primjer raduje i onoj značajnoj izjavi „Samouprave" koju je dala u članku „Uredba o razduženju zemljoradnika" i koja glasi: „Glavni razlog ove naše države, je međutim jugoslovenstvo, to je jugoslovenski narod, to je jugoslovenski seljak. U ovoj državi treba da bude dobro seljaku, inače država nema ni snage ni potrebnog opravdanja ni pred sobom ni pred narodom". toliko ona traži, da joj se ne zamjerava i krivo ne shvaća, ako se ponekad kritički osvrne na pojedine govore ili izjave, koje dolaze iz vrhova JRZ, jer ona tim svojim osvrtima ne misli da dira u osnovni program stranke ili u ispravnost i dobronamjernost izvjesnih političkih ličnosti, nego ona to radi jedino u cilju, da bi u pojedinim slučajevima došlo do nužnog razbistrivanja misli, koje tangiraju najvažnija pitanja našeg političkog života i koje bi se misli mogle katkada krivo tumačiti iako su proizašle od najodličnijih i najsposobnijih političkih lica.

I u tom — po našem mišljenju — baš leži vrijednost štampe, koja nije skučena i dirigovana, u tom je blagodat njenog pisanja, koje često donosi korist izmjeni misli, razbistrivanju pojmova i polemičkim raspravljanjima, koja su ponekad mnogo efikasnija, nego li je ona ista polazna točka, zbog koje je raspravljanje nastalo.

I stoga nam je vrlo neugodno što beogradska „Samouprava" naša iskrena i dobronamjerna razmatranja o izvjesnim pojavama u političkoj atmosferi našeg javnog života nazivlje svađom, tvrdeći da je svađa karakteristika našega lista. Naročito nam je neugodno što to tvrdi glavno glasilo Jugoslovenske Radikalne Zajednice, koja služi ideji državnog i narodnog jedinstva. prema kojoj, uprav radi toga mi gojimo iskrene simpatije i s kojom smo radi toga spremni da idemo uporedo u jačanju naše narodne jugoslovenske svijesti.

Ali ti naši osjećaji i nastojanja — prema našem gornjem naziranju — ne isključuju nam, kako rekosmo, slobodu misli i odnosnu dobronamjernu kritiku u svakom onom slučaju, gdje cijenimo da je ta kritika potrebna baš u korist *jugoslovenstva, kao ideje i temelja ove države.* („Samouprava" od 25 ov. mj.)

A najneugodnije nam je pak što „Samouprava" u svojem napisu „Neukusna začkivanja" nije pravo shvatila smisao naše tvrdnje, da slovenska, hrvatska i srpska aristokracija duha i karaktera (koja nije spomenuta kao antiteza demokraciji) jedina pretstavlja nosioce Jugoslavije, jer mi tom tvrdnjom nismo ciljali na onu uobraženu aristokraciju, koja je najviše škodila zdravoj ideji narodnog jedinstva, stvarajući od njega neki monopol, nego smo ciljali baš na onu istinsku i plemenitu aristokraciju duha i karaktera, koja danas ide „srdnjim putem" i koja ideju jugoslovenstva ispravno uporeduje s velikom rijekom, u koju naša tri pl mena, kao tri pritoke, u tu glavnu rijeku uviru....

Ciljali smo i na onu aristokraciju duha, kojoj mi, kao potomci, danas moramo biti harni i slijediti je, jer je ona u narodu probudila i ojačala svijest jugoslovenstva boreći se kroz cijelu prošlost protiv svih neprijatelja i protiv svih vjadavina, koje su sprječavale i ugušivale razvoj jugoslovenske narodne svijesti.

Ljubo Rodić.

Bilješke

XV.

(Dalmacija počinje da reagira)

Dvije najnovije činjenice, pred nekoliko dana u kolijevci Tomislava, Krešimirá i Zvonimira; u kolijevci Gundulića, Kačića, Botića, Klaića, Nodila i Pavlinovića; u pokrajini po postotcima najslavenskijoj, u Dalmaciji, svjedoče: prvo, da je Dalmacija u svojoj bitnosti, u svojoj duhovnoj i moralnoj eliti — najjugoslavenskija, t. j. najiskrenije odana temeljnim idealima naše mlade Države i *neograničenoj odanosti* Dinastiji Karađorđevića, jedinstva i nedjeljivosti naše troimene nacije i otadžbine Jugoslavije; i drugo, da Dalmacija *ne može, jer neće* da bude ono nešto, njene prošlosti, njena junačkog poštenja nedolično, njene kulture i nacionalne svijesti nedostojno, a što joj htjedoše da nametnu prevrtljivi demagozi, kojekakovi uskoci, polutanci, dotepenci, peturice, internacionalci, račundžije, muktiši, a nikada i nikako pošteni Dalmatinci, po krvi pradjedovskoj Sloveni, po plemenu — Hrvati ili Srbi, po vjeri pravoslavni ili katolici.

Koje su te dvije činjenice — jučerašnje? Prva — proslava je rođendana naše nade — mladog i milog Vladara Petra II; druga — i ako kratko putovanje, tek kroz neka mjesta Dalmacije, Njena Veličanstva Kraljice Marije — Majke.

Ove dvije, za sve jugoslovenstvo u Dalmaciji, uzvišene ličnosti Majke i Sina, jače su, magičnije su, silnije su u osvajanju i hrvatskih i srpskih, po plemenu, duši i srdcu (a po prokletoj nam prošlosti i danas još na svađanje pripravnih), same te dvije ličnosti, čim se pojave među nama, sinovima siromašne ali poštene Dalmacije, tako su nadmoćne jake, tako sugestivno djeluju, tako preporađajući nas osvježe, pomlade i zanesu, da s Njima i za Njih i uz Njih, postajemo, svi mi Slaveni dalmatinski, jedna fanatična, nepobjediva vojska, plamenih srdaca, granitnih grudi, čeličnih mišića za Kralja, za Njegovu Majku, za Jugoslaviju!

To jasno — svima i svakome — bilo u Dalmaciji bilo preko njenih pokrajinskih granica zbori: proslava rođendana Njegova i putovanje, kratki prolazak, Njezin kroz gradove i sela dalmatinska.

No, što je najglavnije, ovo je: službena proslava dana rođenja Njegova, to je najzad nacionalna, podanička dužnost; to je ono što svaka kulturna nacija iskazuje svojim vladarima u sličnim prigodama; ali ono drugo, ne nešto, već silno samoniklo, bez ikakovih priprava, ali iskreno, zanosno, puno vjere, velike nade i neograničene ljubavi i stihijske, pradjedovske, slavenske odanosti prema Kralju svojeg roda, svoje krvi, svojeg jezika, s kojim ujedinjuje svu svoju budućnost, sva svoja najplemenitija stremljenja za ostvarenje velike, sretne i vječne Jugoslavije: to su krila sokolskog zamaha, jugoslovenskog poleta i žara naših nacionalnih gradova Šibenika, Splita, Kotora, Dubrovnika, pa varoši

Knin, Sinja, Trogira, Skradina, Benkovca, pa od sela do sela, a da ne nižemo stotine imena potomaka starih, dalmatinskih „puntara“ i narodnjačkih kula: to nije časovito raspoloženje, to nije živa ćud dalmatinska, već je kolektivna psiha jedne rodoljubne pokrajine, koja je kroz godinu dana trpjela i — radi svoje razboritosti, trezvenosti — sužbijala u sebi, pravedni gnjev na neke žalosne pojave, u nekim mjestima, koje će sutrašnjica dostojanstveno da osudi! Proslava rođendana Petra II — bila je *veličanstveno i dastojanstvena reakcija*, dostojna nacionalne svijesti i zrelosti dalmatinskih Srba i Hrvata, ali danas *Aleksandrovih Jugoslovena*, koji se klanjaju i klanjaće se svetim, mučeničkim mošćima najvećeg i najhrabrijeg Jugoslovena što počiva na *Oplencu*!

Ovogodišnji rođendan Nj. Veličanstva, proslavljen *onako* i od *onih* koji su dobro poznati cijeloj Dalmaciji, mislim da je bjelodani dokaz: koji smo i koliko nas je Aleksandrovih Jugoslovena u Dalmaciji!

Prolaz Nj. Veličanstva, Majke, kroz naša najzabitnija sela, gdje se nije znalo, do pred čas Njena dolaska, ko je u autu, pa naši seljaci, seljakinje, dječica, čim doznadoše da je Ona, Ona supruga Mučenika, Heroja, Ujedinitelja, Ona — Majka — miljenika „mladog i milog — Petra“, Ona — koja, u najpotresnijoj tragediji Majke i nacije i kraljevskog doma, energijom herojkinje savlada duševnu bol i fizički slom, snagom ljubavi prema djećici Svojoj, Ona je najbolje osjetila dušu i srce dalmatinskih seljaka i seljakinja, dušu koja kad ljubi — ljubi bezgranično! Stoga je Ona i milovala onako majčinskom nježnošću onu sirotnu dječicu dalmatinsku.

Ona Dalmacija, još od Grgura Ninskog slavenska, slavenska u obrani Cirilova i Metodova jezika u crkvi svojoj, slavenska u borbi protiv lava mletačkog, u borbi protiv austrijske i talijansko autonomaške odnarođivanja i turskih najezda, *ostade slavenska i ostaće jugoslavenska*, uza sve jučerašnje i današnje i sutrašnje, javne i podmukle internacionale i zavedene vrtikape, ograničenog mentaliteta, koji hoće da Dalmaciji nametnu mržnju protiv rođene braće, istoga jezika, iste krvi, istoga porijekla, istih nada i stremljenja!

Ima ono — nešto jače od mržnje, a to je ljubav! I ta ljubav koja je jaka koliko i smrt i jača od smrti same, ta ljubav veže i spaja dalmatinske Hrvate sa Srbima u cijeloj Jugoslaviji, jer pošteni i nacionalno prosvijetljeni Hrvati dalmatinski osjećaju, u dubini duše svoje, da su krv iste krvi sa braćom Srbima, jer znaju i priznaju što su Srbi pretrpjeli u Balkanskom i Evropskom ratu za Oslobođenje i Ujedinjenje svih Hrvata, Slovenaca i Srba, pa je ljubav njihova potencirana harnošću i blagodarnošću za milion mladih života, na kosturima kojih izdiže se Hram Slobodi Jedinstvu i Državi — svetoj nam Jugoslaviji!

Zar to može pošten Hrvat da zaboravi? Kad bi mogao takav da bude, ne bi dostojan bio da ga sunce Božje grije!

Eto — zašto su Dalmatinci takovi prigodom rođendana naseg milog i mladog Kralja, ne samo tada, već uvijek i pri samoj pomisli na Njega i Njegovu uzvišenu Majku! Da, svi Dalmatinci, koji se ne odrekoše savjesti, obraza i poštenja!

Ima još nešto, što nas Dalmatince spaja u božanskoj ljubavi sa Domom Karađorđevića, sa tom legendarnom, herojskom i jugoslavenskom Dinastijom, a to je: *Marseljska tragedija*! Da nisu Karađorđevići ništa drugo za nas učinili, sama bi mučenička smrt, smrt za veličinu svih Jugoslavena, smrt Aleksandra I, neumrloga, bila dovoljna da nas posveti u bratstvu, jedinstvu i ljubavi Hrvata, Srba i Slovenaca!

Svijest, dostojanstvo, ponos i zahvalnost neće svijesnim Hrvatima u Dalmaciji niko i nikad iz duše iščupati! Zahvalnost, ponos, dostojanstvo i svijest — dostojanstveno je i veličanstveno progovorila i reagirala prigodom rođendana Nj. Vel. Petra II i na prolasku Njegove uzvišene Majke kroz naša sela. Svijest slavenska, dostojanstvo ljudsko, ponos hrvatski i jugoslavenski i zahvalnost prema dobročiniteljima, mislim, da su to *dokazi i plodovi prave, tisućljetne kulture!* Kultura nije samohvalisanje, već naprotiv, kultura se očituje u svakoj riječi, u svakom djelu pojedinca i čitave jedne pokrajine i cijelog naroda!

Naša hiljadugodišnja kultura, kojom se tako rado neki isprsavaju, najbolje će se da očituje u bratskoj ljubavi, u građanskoj snošljivosti, u međusobnom poštovanju i priznanju: što je ko od nas učinio za najveći ideal kulturnog čovječanstva, za naše *Oslobođenje i Ujedinjenje*!

Kultura će se naša najbolje, od danas unaprijed, da pokaže u tome i ko će više da učini za dobro zajedničke nam majke — Jugoslavije!

Svijesna Dalmacija svijesno će, dakle kulturno, reagirati na sve nekulturne pojave protiv jedinstva i ljubavi jugoslavenske! Ni po čijoj zapovijedi, već slijedeći glas svoje savjesti, svoga poštenja i svoje — jugoslavenske kulture.

Dr M. PERKOVIĆ.

POLITIČKI PREGLED
(mala enciklopedija)

„HRVATSKA ISTINA“

naslov je novom tjedniku, koji je izašao u Zagrebu pod uredništvom g. dra Mate Hanžekovića.

U „Prvoj Riječi“ ovog tjednika kaže se da je „u službi općenarodnog pokreta pod vodstvom g. dra Vl. Mačeka i da samostalno podupire sva progresivna nastojanja hrvatskoga naroda, unoseći u svoj rad malo više kritike.

Prenosimo nekoliko značajnih stavaka iz spomenutog tjednika:

Opasne manije

Mi tvrdimo da je naše društvo zaraženo opasnom manijom parada i fraziranja, ludoga politiziranja i lične afirmacije, da troši snagu i vremena za ljusku, a jezgru ne dira. U našoj sredini neprimjetljivo haraći politička romantika i porazno nepoznavanje cilja borbe i programa. Kada jedan gospodin doktor iz blizine vodstva veli za drugu iz istoga kruga, da nema pojma o politici, i da je glupan, kada na primjer Dr. Žiga Schell govori po selima, da će Hrvati za tri mjeseca biti slobodni, kada „Hrvatski Dnevnik“ odbija dopise g. Rudolfa Hercega, zasluženoga predsjednika „Seljačke Sloge“ i neumornog radnika za kulturu sela, jer da su to ludosti i tako dalje, i tako dalje, kada se konačno na Trešnjevki priređuje zabava pod protektoratom g. Dr. Reberskog, onda je više nego očito, da je potrebna akcija, da se uskolebana ozbiljnost dovede opet u red.

Veliki meštri zagrebačke korupcije.

Kada se veliki meštri zagrebačke korupcije uvuku u prve redove narodnih boraca i ulažuju se pojave, koje znače regres, pojave koje dokazuju oslabljenje narodne fronte, onda je krajnji čas da se bobu kaže bob, a popu pop! Kadá na seosku tribinu mjesto razborite riječi dolazi histerički krik uličnjaka, kada slabići, ulizice i slavohlepnici veličaju Dr Mačka riječima koje nisu dostojne ozbiljna čovjeka i stvaraju neukusan, barbarski i infantilni kult osobe postovanoga gospodina Mačeka, usprkos tome, što on kao ozbiljan i zrio političar mrzi svako metanisanje, svako tribunstvo i svako laganje narodu, kada se dobroćudni „urmacher“ bolesnim ambicijama dovere do položaja odakle može i ima prava djelovati na uredništvo jednog dnevnika, onda to znači, da se mora viknuti: Stoj!

„Hrvatski Dnevnik“

Umjetno se podržava laž, da je „Hrv. Dnevnik“ glasilo naše općenarodne borbe, a on je glasilo šake ambicijoznih zagrebačkih gazdetina i loših politikana koji nastoje da hrvatska narodna politika opet postane sredstvo bogaćenja i vlasti, onda se tome treba suprotstaviti.

„Hrvatski Dnevnik“ nije glasilo pokreta i Dr Maček pridržao je pravo, da kontrolira samo njegov politički pravac. Da je „Hrv. Dnevnik“ glasilo pokreta, imao bi 200 hiljada čitalaca, a ne bi se štampao samo u 18 hiljada primjeraka, dakle daleko manje nego n.pr. „Jut. List“...

Kada bi „Hrvatski Dnevnik“ bio ogledalo hrvatskog narodnog pokreta, našeg mozgovnog kapaciteta, naših htijenja i narodnih stremljenja — onda bi to ogledalo trebalo razbiti.

To „Hrv. Dnevnik“ nije, — a mi želimo da bude. A za to je potrebno, da se „H. D.“ hitno izmijeni!

Otklanjajući svaku kontrolu intelekta, „Hrv. Dnevnik“ nema nijednoga hrvatskog istaknutog kulturnog radnika, a gotovo svi su pristaše današnjeg općenarodnog pokreta pod vodstvom dra Mačka.

Šaka gradskih sebičnjaka i pogradskih politikanata hoće da se koriste Radićevom ostavštinom nedostojnim sredstvom šarenih parada, slavlja, zastava, blebetanja ludorija i komedijanja, i tako sramoti hrvatsku političku ozbiljnost. Ti Koheki, ti Penići, za koje Zagreb i narod nisu do jučer ni čuli ni znali, zamijenivši kalkil brašna i petroleja sa tekom logikom politike i ozbiljnosti narodne sudbine, gurnuli su stranu narodnu inteligenciju, samo da nesmetano unovče uloženi kapital u poduzeće „Hrv. Dnevnika“.

Dok „Hrv. Dnevnik“ uzdiže razne brbljavce, on sistematski prešućuje prve naše zaslužne ljude ako nisu po ukusu tih Koheka, tih Penića, tih Žiga, i tako priječe selekciju u redovima pregnaraca. To je naša dužnost i naše pravo, a to je i služba narodu.

„Hrv. Dnevnik“ i „Hrv. Straža“

Na radost naše javnosti počelo je natjeravanje jezuitske svete „Hrv. Straže“ sa Penićevim i Kohekovim „Hrv. Dnevnikom“. Oni izvitli prepredeni lukavi i svim svetim mastima namazani bogougodnici, koji sa svih propovjedaonica, na zborovima i sastancima toče iz svojih posvećenih usta slatki med snošljivosti, ljubavi i opraštanja, i zagrijavaju svoja velika stada za vječne istine Gospodinove nauke uz netrudno uvjeravanje o privremenosti ovoga grješnoga zemaljskog života, oktroirase si isključivo pravo na preporađanje hrvatskoga naroda in membris et capitis — ne dopuštaju Peniću i Koheku da bez njihova odobrenja vode politiku kulta ličnosti, glupih parada i brbljavá jezika „H. D.“ — naravno — smatrajući se neodgovornim, jedino narodnim, najhrvatskijim i predstavnikom hrvatskoga naroda, ne može dopustiti da mu „zabrundavaju“ popovi, i s visine s koje govori lord sa ribarom, upozoruju preuzvišenoga gospodina koadjutora dra Stepinca da „Straža“ prekoračuje njegove odredbe o uplitanju „Straže“ u politiku. Oni lukavci oko „Hrv. Straže“ uvuku se onda u sebe i malo pošute, a čim preuzvišeni gospodin koadjutor otputuje na koji dan u provinciju da pod slavolucima dijeli Sv. Potvrdu, oni brzo istupe iz rezerve, pa „flis!“ — „Hrvat. Dnevnik“ po nosu. Strahota!

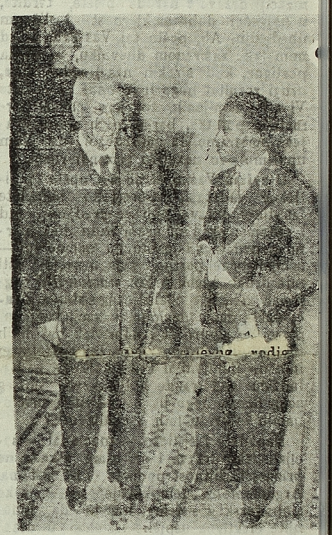
Opet cikću Penić i Koh k — pardon „Hrvatski Dnevnik“, jer na koncu tko smije kritizirati njega, koji ima isključivi patent na patriotizam i unovčenje patriotizma, i opet nastane hajka.

Pratеći pomno ovaj zabavni cirkus vidimo, da „Hrv. Dnevnik“ dobiva ordinarnih batina. Ali jer „Dnevnik“ ne predstavlja ni hrvatski narod ni njegov pokret, ove batine su poučne, jer primoravaju „Dnevnik“ da počinje već sumnjati, nije li mozak ipak potreban svakom tko hoće da bráta perom i bavi se narodnom politikom.

Ovaj je tjednik probudio veliki interes u zagrebačkim političkim krugovima.

Karta operacionog teritorija u madridskom otsjeku fronte. Sa sjevera zapada general Mola, a sa zapada Yagul i Franco. Označena je i brana pomoću koje su vladine čete na poburjenike pustili 10 milijona kubičnih metara vode.

Vođa abesinske delegacije u Genfu dr. Martini napušta skupu sa pravnim savjetnikom dr. Teazas palaču Društva naroda.

Zadaća jugoslovenskih gradova

Cetinje, 24. — Na kongresu Saveza gradova održao je predstavnik Beograda g. Dušan Nikolajević govor o zadaći gradova, on je rekao:

Jugoslovenski gradovi moraju pokazati da se životnom interesu naše jugoslovenske države mora sve potčiniti. Veliki primjer nam pruža Crna Gora. Naš na-

rod, koji živi u ovim pasivnim brdima, imao je oduvijek neizmjernu nacionalnu dušu i oduvijek je uživao čast nacionalne nezavisne države. Nezavisna država je ogromna vrijednost i, ipak, su Crnogorci to ogromno dobro radosno priložili jugoslavenskoj državi. Teritorijalno mala Crna Gora izvršila je veliko djelo i jugoslavenski gradovi su, održavajući svoj kongres na Cetinju, prožeti postovanjem prema primjeru crnogorskog jugoslovenskog čojstva. Jugoslovenski gradovi su duboko odani jugoslovenskoj misli i jugoslovenskoj državi. Oni to moraju biti.

Potrebno je, da se o jugoslovenskoj svijesti naše zemlje inteligencije razbiju svi retrogradni i rušilački pokušaji.

Jugoslovenske gradove mora voditi duh Njegoša, koji je u svome crnogorstvu nosio Jugoslaviju, i duh Strosmajera. Jugoslovenski gradovi moraju biti bezuslovno jugoslavenski.

Dragi prijatelju!

E da bude jasno kako Udružena opozicija operira u krajevima gdje pretežno žive Srbi koji su pretežno skloni J. N. S. donašamo tekst jednog letka sa autentičnim potpisima koji nam je poslao jedan naš pretplatnik molbom za objelodanjenje:

Za ove opštinske izbore koji pretstoje, svaki od nas posebno uputio je već pismo svojim prijateljima sa potrebnim obaveštenjima. Ipak smatramo da je potrebno da se i ovako zajedno obratimo narodu da pokažemo da je ovo glasanje posao u kome svi kojima je stalo do slobodnog izjašnjavanja birača i do dolaska ispravnih opštinskih odbornika na čelo opštinskih uprava, imaju zajednički interes.

I ovi izbori će biti opet sa javnim glasanjem iako je vladi g. Stojadinovića na mnogim zborovima za posledoju godinu dana, govorila da će narodu vratiti slobode i tajno glasanje. Mi smo znali da ona to neće učiniti. Iako opštinski izbori nisu u pravom smislu politički izbori, vlada g. Stojadinovića zalaže se da im prida takav značaj. Njoj neće biti dovoljan ni današnji nazadni zakon o opštinama sa javnim glasanjem, nego će, sudeći po dosadanjem radu, upotrebljavati sva nedopuštena sredstva kao i falsifikate, da bi se mogla lažno i sa prevarom pozivati na poverenje naroda za dalje ostajanje na vlasti.

Narod ima pravo da svoje pretstavnike bira slobodno, bez ikakvog uticaja i pritiska državne vlasti. I narod je za ovo svoje pravo podnio i teške žrtve, a već sa svih krajeva naše države mi neprestano dobijamo žalbe da se na opozicione kandidate vrši velik pritisak. Tvj pritisak više gotovo svi državni organi. I sami banovi lično uzeli su učešća u ovim nezakonitim radnjama.

Mi znamo da nije lako boriti se protiv pritiska i nasilja nesavesnih organa vlasti. Ali bez vršenja građanskih dužnosti, bez požrtvovanja i borbe, ne možemo doći ni do političkih sloboda ni materijalnog poboljšanja.

Vlade koje su se smenjivale za vreme diktatorskih režima, pa i današnja vlada, borile su se i bore se protiv narodne volje. Danas ceo svet jasno vidi da režim teži jednim pravcem a javno mišljenje u celoj Zemlji drugim, i ovaj opasni raskorak donosi sve veće zlo Zemlji i preti da je dovede do teških posledica.

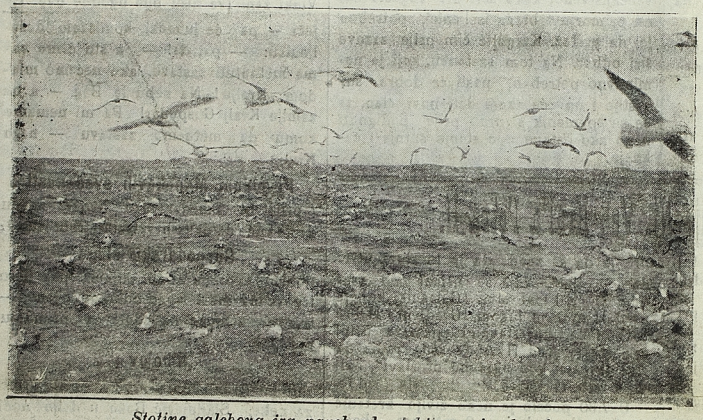
I opštinski izbori kao i svako najmanje učešće naroda treba da budu protest protiv takve državne uprave, ovakvog režima, ovakve vlade.

Udružujte se u redove svi kojima je sloboda mila, ona je potrebna za spas svakog od Vas i cele Zemlje. Popuštajte jedan drugom, partija partiji, i na opštinske izbore izađite sporazumno. U pitanju je da se čuje glas savesti narodne i da se izvrši odabiranje najboljih u svakoj opštini.

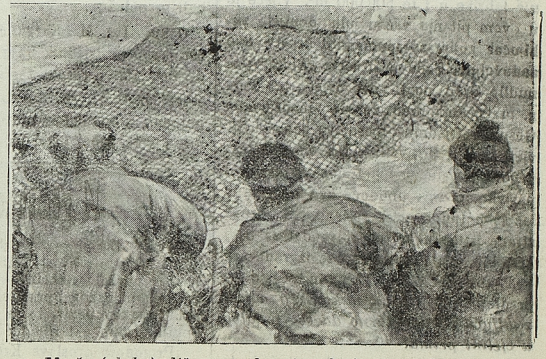
27 avgusta 1936 Beograd.

A. M. Stanojević, Ljub. M. Davidović, Jov. M. Jovanović.

Ribarstvo parobrodima na visokom moru (50 godišnjica njemačkog ribarstva na visokom moru)

Stotine galebova iza parobroda dobiju svoj zalogaj

Mreža (vlaka) diže se sa bogatom lovinom na brod

Prošlo je 50 godina otkad je prvi njemački ribarski parobrod „Sagitta" isplovio prvi put iz Wesermünde na ribolov, bio je to smjeli pothvat veletrgovca Busse iz Geestemünda. Već g. 1865 činili su Francuzi takav pokušaj ribarenja parobrodom na visokom moru. Njih su slijedili Amerikanci i Englezi, ali njihovi su parobrodi samo preuzimali lovinu na visokom moru od jedrenjača, da ribe prevezu kraju. Tek razmjerno kasno odlučili su se Nijemci za ovu metodu lovljenja ribe.

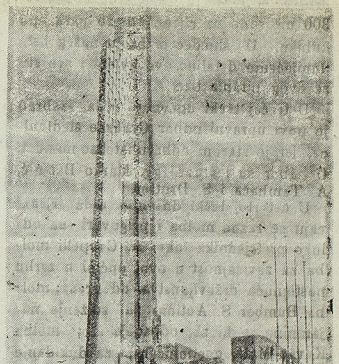
Pothvat veletrgovca ribama Busse naišao je skoro na razumevanje te je već g. 1890 isplovilo 18 ribarskih parobroda sa 191 momkom posade na ribanje. 1897 bilo je već preko stotinu ovakvih parobroda sa posadom od 1044 čovjeka.

Danas se lovi riba sa tih parobroda velikim mrežama (vlakama), koje vuče za sobom ribarski parobrod te se dižu iz mora na brod pomoću parne dizalice. Tako je išlo sve do god. 1914, kada je postalo i visoko more ratnim područjem. Parobrodi, koji su se nalazili vani na pučini, mogli su se još na vrijeme spasiti, nekoji u domaće luke, nekoji su doplovili u norveške luke, iz kojih su se kasnije vratili teretom kući. Ali ih je u domovini sad čekala druga zadaća. Pregrađeni su u brodove za palaganje ili za traženje mina, drugi opet u patrolne brodove. Ali ni ribolov nije mogao sasvim prestati radi velikog svojega narodno privrednog značaja. Od brodogradilišta bili su izgrađeni novi ribarski parobrodi, koji pak također nisu bili pošteđeni od ratnih nedaća. Tako je g. 1915 od Engleza bilo 30 ribarskih brodova što potopljenih, što zaplijenjenih, a posada je njihova bila zarobljena. Osim toga bila je i opasnost od mina velika, a visoke premije za osiguranje brodova činile su svoje, da se posao sve to manje isplaćivao.

Po svršetku rata morala je Njemačka predati savezničima osim ratnih i trgovačkih brodova i veliki broj svojih ribarskih parobroda. Preostali broj ribarskih parobroda tvorio je kadar današnje velike ribarske mornarice. Zadaća je današnjeg ribolova parobrodima redovita opskrba domaćeg tržišta svježom ribom. Ti parobrodi su oko 30 m dugi te imadu posadu od 12 ljudi i to: 1 kapetana, 2 kormilara, 2 strojara, 2 ložača, 4 mornara i 1 kuhara. Teška je služba na ovim malim brodovima, koji već kod najmanjeg talasanja mora postaju igračkom valova. Snažno treba da vuku tvrde, od morske vode izjedene ruke mornara, dragocjeni teret riba na brod, da o opasnosti za život kod velikih nevremena na pučini i ne govorimo.

Kad doplove ti parobrodi sa svojom lovinom u domaći pristan, tada je briga za najhitnije raspačavanje riba prepuštena smišljenoj mreži organizacije za prodaju ribe. Tako imade u Cuxhavenu i Wesermündu velikih prodavaonica, u kojima trgovci nakupuju ribe za potrošače u „Reichu". Riba se prodaje putem dražbe — u čas.

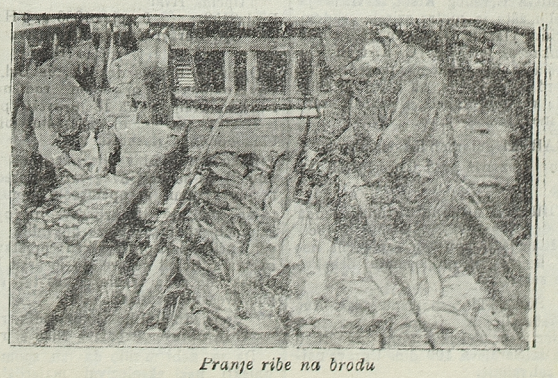
A parobrodi, lišeni velikog tereta, otplove opet na novi rad — na pučinu mora. Težak je to posao i mnogi vrijedni mornari tih ribarskih parobroda našli su u ovim malim brodovima smrt u mokrome elementu. Spomenik, kojega je temeljac sada prigodom 50 god. jubileja položen u Wesermündu, pričat će zauvijek o onima koji su ostali vani na velikoj pučini — u borbi za narod i državu do zadnjeg daha.

Časni spomenik ribarima na visokom moru — u Wesermündu — za uspomenu na 2300 mornara ribara, koji su ostavili svoje živote u službi njemačkog ribarstva na visokom moru

Izbacivanje mreže

Pranje ribe na brodu

Sa sjednice šibenskog gradsk. vijeća

G. pretsjednik konstatira da je na sjednicu gradskog vijeća došlo 27 vijećnika, dakle dovoljan broj da vijeće bude pravomoćno i da donosi zaključke, pa otvara sjednicu. Za ovjerovače izabire gg. Vitale i Pecelja, pa prelazi na prvu tačku dnevnoga reda: polaganje zakletve 6 novoizabranih vijećnika.

Nakon zakletve g. pretsjednik upravlja novim vijećnicima par riječi u kojima im izrazuje hvalu što su se odazvali da rade za grad. Ističe kako se Općina nalazi u teškim prilikama, ali goji nadu da će složno moći da svladaju teškoće, tim više što će im, nada se, i ubuduće Kr. Vlada, u kojoj sjede i naša dva sugrađanina kao ministri i to dr. M. Kožul i dr. N. Subotić, pomoći u svladavanju poteškoća na unapređenju grada i ovoga kraja.

U drugoj tački dnevnog reda iznosi se pitanje „Aluminija" d. d. za ustup zemljišta na slapovima Krke u svrhu gradnje fabrike u i to 500.000 m². Vijeće je u ovom pitanju već u julu donijelo zaključak kojim se spomenuto društvo nije zadovoljilo. Sada je društvo „Alum." ponudilo Grad. pogl. nove uvjete, za koje g. pretsjednik predlaže da se prihvate. Gosp. pretsjednik objašnjava kako su uvjeti sasvim prihvatljivi tim više što traženo zemljište je potpuno kamenito i pasivno, te bi i ubuduće kao i do sada ležalo potpuno neiskorišćeno. S druge strane ističe koja će blagodat za ovaj kraj biti ova fabrika kad se izgradi.

Tajnik čita pismo „Alumin." d. d. i predlog predsjednika, *nakon čega vijeće zaključuje jednoglasno da se predlog u cjelini prima.*

U uvjetima između ostalog stoji da će društvo uzimati iz gradskog vodovoda 300 m³ vode uz cijenu od 25 para po kubiku. U slijedećem broju našeg lista donijećemo detaljno ove uvjete i sve što se ovog pitanja tiče.

U trećoj tački dnevnog reda izabran je novi upravni odbor Gradske štedionice, jer je starom odboru istekao mandat. U odbor su izabrani gg. Marko Bačinić, A. Tambača i S. Drutter.

U četvrtoj tački dnevnog reda rješavaju se razne molbe i prigovori na odluke pretsjednika tako: A. Cappelli molba za zavičajnost u ovoj općini u svrhu postignuća državljanstva, odobrena; molba Bumber S. Antina za sniženje najamnine za kiosk, odbacuje se; molba Kovač Mate, gostioničara, za dokidanje nekih taksa i naneta, odbacuje se; za S. Mandića određuje se da plati za zaposjednuće opć. tla na stolovima i tako dalje.

NAGLO JE UMRO, u nedjelju ujutro g. Petar Kolombo. Ujutro je izašao vani u šetnju, pa se osjetio slabo, a kad se vratio kući iznenada je počeo da izbacuje krv i naglo je izdahnuo. Bolovao je od angine pectoris. Sproveden je juče popodne. Sprovodu je sudjelovala sokolska četa sa glazbom.

SEDMICA Crvenog Krsta, završila je u nedjelju zato je ujutro svirala gradom mornarička glazba. U subotu uveče bila je čajanka sa lutrijom C. K. u hotelu Krka koja je bila odlično posjećena usprkos rđava vremena, na kojoj je koncertirala vojnička kapela, i poznati kvartet kafane Krke.

BUGARSKI automobilisti prošli su u nedjelju kroz naš grad i proslijedili za Plitvice.

ČETIRI NIJEMCA, među njima jedna žena, deputovali su u Šibenik motociklom. Policija je kod njih zaplijenila nekoliko knjiga za propagandu nekakve vjerske sekte.

DA POČASTI uspomenu blgk. Aue ud. Matavulj pok. Gjure položio je u fond Nar. žen. zadruge: gosp. ing. Niko Makale iz Sarajeva 100 din. Uprava najljepše zahvaljuje.

Što je sa spomenikom Bpk. Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja u Splitu?

O ovom vrlo važnom nacijonalno-patriotskom pitanju Splita i primorja „Tribuna" je svojedobno dosta pisala i detaljno izvješćivala svoje čitaoce. Ona je to pitanje shvatila i tretirala dužnom ozbiljnošću sa ciljem, da pomogne njegovo najbolje riješenje. Ali kako se već duže vremena u Splitu ne zna što se po ovom pitanju radi, Tribuna se obratila na svoje izvjestitelje i saznala je slijedeće:

Kad je uži odbor za podizanje Kraljeva spomenika u Splitu bio raspisao natječaj za spomenik i fiksirao mjesto na Botićevoj poljani, širi odbor društava, koji je izabrao taj uži odbor, nije se slagao ni sa mjestom ni sa svim dimenzijama spomenika, te su se u Splitu održali razni sastanci sa svrhom, da se izmijeni odluka užeg odbora i da se podigne veći, dostojniji spomenik na boljem položaju.

Gosp. Inž. M Kargotić, gradonačelnik, kao pretsjednik užeg odbora, uvidjajući, da je raspoloženje većine društava, proti izboru mjesta na Botićevoj poljani, a naročito proti malenim dimenzijama spomenika, osjetio se ponukanim, da uputi dopis svim društvima, s kojim je tražio da se izjave: da li se slažu sa odlukom užeg odbora ili ne, te da li smatraju potrebitim da se sazove sastanak šireg odbora svih društava. Većina društava u odredjenom roku odgovorila je, da smatra za potrebno sazvat širi odbor pretstavnika društava. Od tog pisma gosp. Inž. Kargotića, gradonačelnika prošlo je preko 3 mjeseca i do danas g. Inž. Kargotić ni je sazvao pretstavnike šireg odbora društava na sastanak. Tako je ovo pitanje dospjelo na mrtvu točku te se čini, kao da se unose u nj lični momenti prestiža. Barem tako izgleda u sadašnjem času.

Radi toga, da se otstrani svaka sumnja, nesuglasice i zamjerke bilo kome ili bilo s čije strane, da se plemenita i patriotska zamisao ostvari, dostojno i veličanstveno, kako žele svi Jugosloveni na primorju i braća iseljenici, potrebno je, da g. Inž. Kargotić čim prije sazove širi odbor. Na tom sastanku, koji je neminovno potreban, pasti će dobre sugestije i on će akciji dati novi član, te će se spomenik sigurno prije podignuti nego ako ostane ovo stanje šutnje i čekanja.

14 godišnjica rođenja Nj. Vel. Kralja Petra II.

(Hvar) Da bi se ovaj dan što dostojnije i svečanije proslavio, sokolsko društvo je održalo nekoliko sjednica i pošto od općinskog upraviteljstva nije primilo nikakav poziv, to je ono dne 1. IX. uputilo istom akt slijedećeg sadržaja:

„Prigodom proslave Kraljevog rodjendana 6. septembra t. g. umoljava se Ugl Naslov, da izvoli na temelju sudske nagodbe dati općinsku glazbu na dispoziciju ovom društvu.

Glazba će tom prigodom prisustvovati na čelu sokolske povorke koja će se formirati pred sokolanu, te će ići u crkvu i povratkom iz crkve otsvirati nekoliko koračnica. Isto bi na svečanoj sjednici imala otsvirati takodjer državnu himnu.

Ako pak općina bude navečer priredila povorku, onda bi društvo korporativno prisustvovalo istoj; u protivnom slučaju molimo da se ista dade ovom društvu na raspoloženje prigodom večeranje povorke".

Na ovaj akt općina se nije udostojala da dade nikakav odgovor. Starešina sokolskog društva je telefonski razgovarao sa načelnikom općine o predmetu. Isti mu je odgovorio da „radi tehničkih razloga" glazba nemože da svira. Starešina mu je sokola odgovorio, da su svi glazbari sokoli (14 njih) spremni da na taj dan sviraju, na čemu je načelnik odgovorio da neće da se igra mačke i miša.

Dočuvši za to Jugoslovenska omladina grada Hvara i vidjevši da u oči rodjendana Nj. Vel. Kralja Petra II do 6 sati večeri općina ne poduzima nikakve pripreme za svečanost, odlučila je sama upriličiti paljenje krijesova. To je došlo do ušiju općinskom načelniku, pak je istu večer uputio sokolskom društvu akt slijedećeg sadržaja:

Općina Hvar
Broj 3453. 5. rujna 1936. g. u Hvaru.
Ugl. Upravi Sokolskog društva
Hvar

Općinska uprava doznaje, da Ugl. Naslov namjerava prigodom rodjendana Nj. Vel. Kralja Petra II provesti paljenje vatre (Krijesova) na raznim objektima općinske vlasnosti.

Kako Ugl. Naslov nije našao za vredno (!) da se radi ovog važnog predmeta sporazumi sa općinskom upravom, to se paljenje tih krijesova na općinskim objektima ne može dozvoliti, a ova općinska uprava, kao prestavnica općinara, učinit će sve što je grad Hvar uvijek do sada radio da se taj važan god svečano proslavi.

Pretsjednik Miho Domančić s. r.
Član uprave: Papafava Niko s. r.

Da se nebi mislilo da su spomenuti objekti neki eksplozivni materijal, dobro je da se znade da je to stara utvrda „Spanjol", koja se nalazi nad gradom i golišavi otok Galešnik, koji je pred Hvarskom lukom. Gradjani Hvara čekahu da „prestavnica općinara učini sve, što je grad Hvar do sada radio da se taj važan god svečano proslavi", ali do 7 sati večer još se nije ništa vidilo.

U 7.30 počelo je neko življe kretanje po trgu i obali, a u 8 sati sva obala, tvrdjava, obližnji otoci i stanovi zasjaju hiljadama krijesova, zapaljenih od samih naših svijesnih Hvarana.

Lagani povjetarac njihao je svijetli plamen iz bezbroj zapaljenih svijeća, a na otoku Galešniku isticao se natpis „Živio Kralj"!

Na Kraljev rodjendan osvanuo je čitav grad okićen državnim zastavama, osim na Španjolskoj tvrdjavi i otoku Galešniku, gdje su se obično, prigodom drugih svečanosti, vijale samo plemenske zastave.

U 9 sati jutra i na ta dva mjesta zalepršahu državne zastave podignute od naše Jugoslavenske omladine.

U 10 sati održala se je svečana sjednica u sokolani, koja je bila dupkom puna. Brat prosvjetar Žuanić pročitao je sokolsku poslanicu, a brat Makiedo recitovao je prigodnu pjesmu.

Starešina sokola, brat Dr. J. Avellini, svojim lijepim i značajnim govorom, raplamtio je duše i srca svih prisutnih, koji su neprestano klicali Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji.

Poslije govora bila je ispjevana Državna himna, Hej Slaveni i Sokolski pozdrav, a u 11 sati formirala se je lijepa četa Sokolova i Sokolica od 150 na broju, te je u najuzornijem redu — davši počasni pozdrav Sok. barjaku — isla u stolnu crkvu na blagodarenje.

Nakon blagodarenja četa se je vratila u Sokolanu, gdje je ponovno izpjevala nekoliko patriotskih pjesama, te se je, poslije burnih aklamacija Kralju, Kraljevskom Domu i nerazdruživoj Jugoslaviji, u najuzornijem redu razišla.

Uvečer je sokolsko društvo imalo priprediti povorku i venecijansku noć, ali je kiša i nevrijeme spriječilo izvedbu ovog pohvalnog čina i tako je ova sve čanost svršila bez glazbe „iz tehničkih nemogućnosti" i bez povorke Sokolova radi kiše.

Stalan sam da je općina Hvarska znala nekoliko dana prije da je 6 septembra rodjendan Nj. Vel. Kralja, kao što znade da je 27. t. mj. proslava svetoga Kuzme i Damjana u Velikom Grablju (selu hvarske općine).

Zbog ove druge svečanosti glazba već 15 dana neomorno vježba, da bi mogla svojim prisustvom uzveličati tu svečanost što mi nemožemo nego da pohvalimo to djelo, ali možemo da istodobno konstatiramo da ova ista glazba u istim okolnostima nije mogla da „iz tehničkih razloga" prisustvuje na Kraljev rodjendan i ako bi se njoj bilo pridružilo 14 starih izvježbanih i najboljih glazbara.

JEDAN STARI SOKO i GLAZBAR.

Iz Komiže

Lijep primjer jedne seljanke

Ivan Božanić pk. Dinka dobar je čovjek i patriota — jednom rečju odan Kralju i državi. Siromašan je i ima jednu kućicu u Perni, koju je unajmljivao obično strancima. Ove godine dogodila mu se nezgoda. Između stranaca, koji su dolazili u Pernu — bilo je nekih kod kojih je nađeno zabranjenih knjiga — pa su bili uapšeni.

S njima je uhapšen i Božanić kao vlasnik kuće. Božanić je bio odmah pušten na slobodu. Kako gori rekosmo Božanić je nacionalan — i kao takav na prozorima od kuće na Kraljev rođendan ima je i državnu zastavu. Razumije se po sebi, da to nekima ne ide u glavu, pak su u jednoj mesarnici nekako počeli zadirkivati Božanićevu ženu Vinku sa riječima: kako su ti ono muža Ivu bili umješali u komuniste? Jedan došljak će posmjehom: Ive nije komunista — jer je imao jugoslavensku zastavu na prozoru na Kraljev rođendan. Vinki ženi Ive nisu bile ugodne ove riječi — pa će junački komiškom doseljeniku: — pa, da! — a što ćemo vama metnuti zastavu, ako nećemo mladom Kralju! Na nebu je Bog — a na zemlje Kralj Gospodar! Pa mi nemamo komu da metnemo zastavu — nego Kralju.

Prigodom Maćekovih svečanosti

i prijatelji Smederevske banke znadu svoje kuće da okite hrvatskim trobojkama.

Gospodarska sloga

dobro napreduje, ali seljaci ipak nose trgovcima mast ispod udarene cijene; — trgovci nemogu da odole na primanju masta.

Ribolov

zadnjih dana bio je obilat — ali samo za neke. Stanojević Božo u dvije noći uhvatio je 4 vagona. Cijena je sveđim srdelama 4 do 5 din. po kg. Ovoga mraka, do sada, ulovilo se je 10 vagona. -ski.-

SPORT iz Šibenika

»OSVIT« - »SPLIT« 2:1

Jučer je u Splitu odigrana prva utakmica za ovogodišnje prvenstvo splitskog nogometnog potsaveza i to između našeg Osvita i Splita. Kako se prvak potsaveza ove godine bori za ulazak u ligu, to je za tu utakmicu vladao i razumljivi interes. Split se je za istu spremio i gotovo vjerovao u pobjedu tim više što je Osvit morao nastupiti bez svoja dva odlična navalna igrača, kažjenog Kaciana i bolesnog Bege. Međutim usprkos toga Osvit je uspio da pobrtvovnom igrom pobijedi svog opasnog takmaca i da mu usred Splita otrgne dva vrlo dragocjena boda.

Igrači su svi zadovoljili, naročito obrana, koja je igrala upravo odlično. Navala je nešto zatajila, i ako je bila odlično potpomognuta od vrlo dobre naltlinije. Par sigurnih i zrelih šansa je pro pustila.

Nadamo se da će ova prva pobjeda dati jakog potstreka svima igračima i da će još većim marom prionuti za radom, te da će na koncu časno obraniti svoj zasluženi naslov prvaka potsaveza.

DONAŠA SE NA ZNANJE, da je Jadranska plovidba, produžila ljetni vozni red do 14 oktobra, tako daj zimski red plovidbe stavlja na snagu 15 oktobra.